

Naslovna › Aktualno › Županjska Cvelferija - pitanje je dana kada će netko ovdje ugaziti svjetlo

Aktualno Destinacija

Županjska Cvelferija – pitanje je dana kada će netko ovdje ugaziti svjetlo

Objavio **Ivan Matić** 4. studenoga 2025.

11 0

Foto: Općina Gunja

Kada se govori o Vukovarsko – srijemskoj županiji građanima su nadaleko poznati neki gradovi kao i sela. Zna se i za slavonska sela, obronke Fruške gore kao i za županjsku Cvelferiju. Cvelferija je područje koje obuhvaća devet sela županjskog kraja: Vrbanja, Soljani, Strošinci, Drenovci, Đurići, Račinovci, Gunja, Rajevo Selo i Posavski Podgajci. Tih devet sela županjskog kraja nalaze se u Srijemu dok se sama Župnja i ostala mjesta zapadno od Cvelferije nalaze u Slavoniji.

Prema pojašnjenima iz knjiga naziv Cvelferija potječe iz vojnoga jezika. Naime, u doba kada je Hrvatska bila podijeljena na pukovnije, a one na niže jedinice satnije, područje ovih sela činilo je dvanaestu satniju. Od njemačkog *zwölf* (dvanaest) ovaj kraj prozvan je Cvelferijom i taj naziv je ostao do danas među građanima. To su bila sela koja su se nalazila na granici s Turcima pa su ovdašnji ljudi prozvani *Graničari*. Cvelferija i danas ima graničarsku ulogu, doduše ne kao tada, jer se nalazi na granicis Bpsnom i Hercegovinom i Srbijom.

Termin se rabi i dan-danas. Svake godine se u jednom od tih sela održava kulturna manifestacija „Raspjevana Cvelferija“ na kojoj sudjeluju KUD-ovi iz Cvelferije i njihovi gosti.

„Bijela kuga“ pogađa cijelu Vukovarsko – srijemsku županiju, a jedno od najpogođenijih područja županije je svakako županjska Cvelferija. Tijekom Domovinskog rata ta naselja nisu bila toliko pogođena kao Vukovar ili Vinkovci ali su svakako i ona pretrpjela stradanja. Naime, ta sela se nalaze uz granicu s BiH pa su u više navrata bila granatirana. Danas, 34 godine od početka Domovinskog rata županjska Cvelferija se suočava s jednim od najvećih izazova od kako je nastala. Naime, sela Cvelferije su poluprazna što se najbolje vidi po ulicama tih sela koje su prazne. Nekada puna dječja igrališta i školski razredi su danas pusti i polu prazni. Mladi su o želji za boljim i sadržajnijim životom odselili u gradove širom Hrvatske ili pak odselili u inozemstvo. Obiteljske kuće su ostale zaključane ili u njima danas žive stariji ljudi.

Riječ je o prostoru u kojem je oduvijek prevladavala poljoprivredna proizvodnja što je i danas slučaj. Sela su uređena, okućnice sređene ali sve to nije dovoljno da bi mladi ostali, a upravo su mladi budućnost. Općinske i županijske vlasti rade na podizanju kvalitete života ali to nije dovoljno. U razgovoru s mještanima doznajemo kako je glavni problem nedostatak gospodarstva kojeg jednostavno gotovo da nema. Sve se svodi na mjesta zaposlenih u trgovinama i kafićima. Drugi veliki problem je činjenica što su ta sela većinom i prije Domovinskog rata, dok smo živjeli u jednoj državi, bila upućena na Brčko i druga mjesta u Bosni i Hercegovini. Naime, oni do Brčkog, koji je grad s nizom sadržaja, škola i gospodarskih subjekata, udaljeni po par kilometara dok do Vinkovaca ili Vukovara imaju i po 50 i više kilometara. Danas živimo u dvije države i samim tim postoje određena ograničenja poput graničnih prijelaza, kontrole, carine... Više nije normalno da se osnovna ili srednja škola završe u BiH, jer je tamo bliže, što donosi niz nove probleme. Dodatni problem je što se neka od sela Cvelferije nalaze izvan svih prometnih pravaca pa tako u nekim od njih se autobusi za prijevoz putnika okreću jer dalje više nemaju kamo voziti.

„SVA SELA ŽUPANJSKE CELEFERIJE SU POGOĐENA „BIJELOM KUGOM“ S TIM DA NEKA NEŠTO MANJE ILI VIŠE OSJEĆAJU POSLJEDICE. ČINJENICA JE DA SU NAM BROJNI STANOVNICI OTIŠLI TRBUHOM ZA KRUHOM. I PRIJE DOMOVINSKOG RATA SE ODLAZILO ALI S RATOM JE TAJ ODLAZAK BIO INTENZIVNIJI. KADA JE RIJEČ O GUNJI KOD NAS JE NAJVEĆI BROJ LJUDI OTIŠAO S ULASKOM HRVATSKE U EU I POPLAVOM KOJU SMO IMALI 2014. GODINE. MLADI ŽELE ŽIVJETI, ŽELE SVE, SAD I ODMAH I ONI NEMAJU VREMENA ČEKATI DA SE NEŠTO NAPRAVI“, KAŽE NAČELNIK OPĆINE GUNJA ANTE GUTIĆ.

Vidi se to i po službenim brojkama prema kojima je Gunja 1991. godine imala 5.176 stanovnika što je i najveći broj stanovnika Gunje ikada. Na popisu stanovništva 2021. godine u Gunji je živjelo 2.600 stanovnika što nam kaže kako je odselila polovica stanovništva. Gutić kaže kako se posljednjih godinu – dvije bilježe i slučajevi povratka nekih koji su odselili u inozemstvo ali je to još daleko od željenih brojki. Očekuju puno od najavljenog otvaranja dječjeg vrtića što Gunja nikad nije imala. Podsjetio je i kako je poslije poplave došlo i do zatvaranja nekih gospodarskih objekata, poput proizvođača namještaja, koji su zatvorili svoje pogone u Gunji i preselili u Brčko.

Dodatni problem s kojim se mještani suočavaju zadnje dvije godine je pojava afričke svinjske kuge koja je dovela do toga da su svinje u nizu sela eutanazirane. Koliko je to problem govori i činjenica da su mnoge obitelji živjele od toga.

„RADIMO PUNO NA TOME DA POBOLJŠAMO KVALITETU ŽIVOTA ZA MLADE I SVE DRUGE. VRTIĆ DAJE NEKE NOVE MOGUĆNOSTI MLADIMA, A OČEKUJEMO KAKO ĆE I PODUZETNIČKA ZONA VELEBIT USKORO DOBITI SVOJE PRVE ULAGAČE, A ONDA I NOVA RADNA MJESTA. DALEKO SMO OD SVIH I ONDA SVE IDE NEKAKO SPORIJE“, KAŽE GUTIĆ.

Dodaje kako je situacija slična i u ostalim selima Cvelferije te da se svi suočavaju s manje ili više sličnim problemima. I dok načelnici ukazuju na neke pomake prema naprijed sami mještani baš i nisu tako optimistični.

„OVO OVDJE PODRUČJE POLAKO ALI SIGURNO ODUMIRE I SAMO JE PITANJE KADA ĆE I TKO „UGASITI SVJETLO“. MI SMO ZAPRAVO „SLIJEPO CRIJEVO“ CIJELE ŽUPANIJE I PLAĆAMO CIJENU TOGA. BOJIM SE KAKO ĆE U OVA NAŠA SELI ZA DESETAK ILI DVADESETAK GODINA POSTATI VELIKI SALAŠI JER ĆE TU MALO TKO OSTATI ŽIVJETI. MLADI ĆE, AKO SE NEŠTO NE DOGODI VELIKO I UBRZO, OTIĆI PUT DRUGIH GRADOVA HRVATSKE ILI U INOZEMSTVO“, KAŽE NAM IVICA IZ GUNJE.

Gunja je ranije bila i najveće naselje Cvelferije tako da se i Ivica sjeća pune škole i dječjih igrališta, ulica u kojima se djeca igraju... Sve to se u ovih 30-ak godina promijenilo.

„ZA RAZLIKU OD NEKIH SELA DRENOVCI SU DOBRO NASELJENI ALI I KOD NAS SE OSJETI „BIJELA KUGA“. ONO ŠTO JE NAJGORE JE DA JE TO SLIKA NE SAMO CIJELE VUKOVARSKO – SRIJEMSKJE ŽUPANIJE NEGO I VEĆEG DIJELA HRVATSKE SAMO SE KOD NAS OSJETI I VIDI VIŠE. LOGIČNO JE DA MLADI ODLAZE I TRAŽE BOLJI I KVALITETNIJI ŽIVOT KOJEG OVDJE ZA SADA NEMA I BOJIM SE DA GA SKORO NEĆE NI BITI. NAMA JE SPAS JEDINO DA DRŽAVA NAPRAVI NEKE ZNAČAJNE I VELIKE KORAKE JER MI SAMI NE MOŽEMO NIŠTA OSIM GLEDATI KAKO SVE ODUMIRE I NESTAJE“; KAŽE NAM MIROSLAV IZ DRENOVACA.

Svi s kojima smo razgovarali kažu kako je situacija u svim selima teška i manje-više ista ali da su posebno pogođena sela Đurići i Strošinci koji se nalaze izvan svih prometnih pravaca.

„KADA NETKO KAŽE KAKO IM JE TEŠKO I LOŠE ONDA NAJBOLJE DA DOĐU NA DAN DVA U ĐURIĆE I DA VIDE KAKO SE OVDJE ŽIVI. S JEDNE STRANE JE ŽIVOT NORMALAN I IMAMO SVE ŠTO NAM TREBA ALI S DRUGE STRANE ZA SVE MORAMO SJESTI U AUTO I PUTOVATI DALJE

KAKO BI TO KUPILI. AKO NE MOŽEMO NEŠTO NAĆI U DRENOVCIMA ILI GUNJI ODLAZIMO DO BRČKOG, ŽUPANJE ILI VINKOVACA. SVE NAM JE DALEKO. ZAMISLITE KAKO JE KAD SE MORA DO BOLNICE, ODVJETNIKA, SUDA ILI BILO ČEGA TAKVOG. DO PRVE BOLNICE IMAMO GOTOVO 70 KILOMETARA. MI SMO STARIJI SE NAVIKLI NA TAKAV NAČIN ŽIVOTA ALI NISU MLADI. ONI ŽELE ŽIVJETI, ŽELE VIŠE SADRŽAJA, MOGUĆNOSTI, KVALITETNA RADNA MJESTA, SOLIDNE PLAĆE, A TOGA NIČEGA OVDJE NEMA I NE VIDIM DA ĆE BITI USKORO“, REKLA NAM JE MARICA IZ ĐURIĆA.

AUTOR: Nikolina Bradarić

TEKST JE OBJAVLJEN UZ FINACIJSKU POTPORU AGENCIJE ZA ELEKTRONIČKE MEDIJE IZ PROGRAMA ZA POTICANJE NOVINARSKЕ IZVRSNOSTI